

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/119054,Zmarl-prof-Jan-Hanasz-bohater-podziemnej-toruńskiej-Solidarnosci.html>

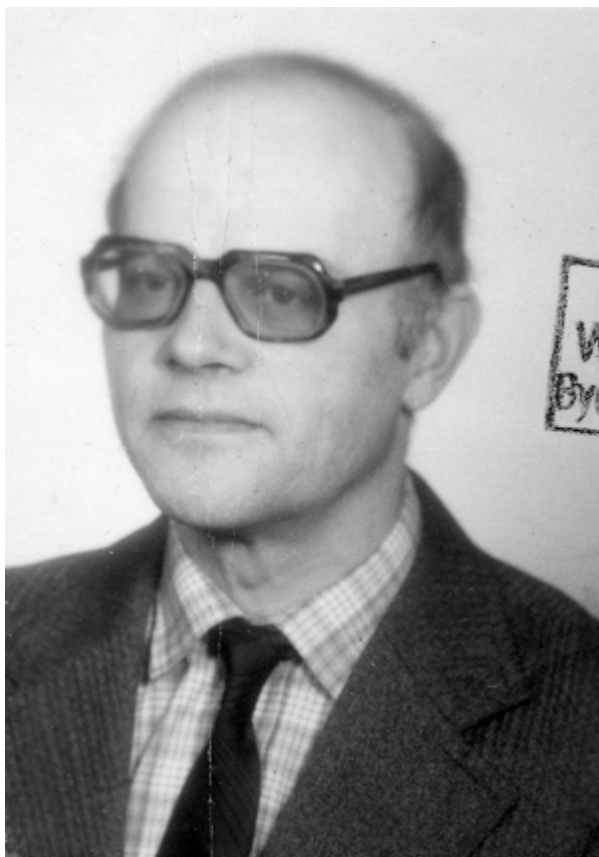
25.04.2024, 06:07

Zmarł prof. Jan Hanasz, bohater podziemnej toruńskiej „Solidarności”

Prof. Jan Hanasz zmarł w niedzielę, 18 października 2020 roku. Był pracownikiem Centrum Astronomicznego Polskiej Akademii Nauk, kierownikiem Pracowni Astrofizyki w Toruniu oraz jednym z najaktywniejszych opozycjonistów Regionu Toruńskiego.

Po wprowadzeniu stanu wojennego czynnie zaangażował się w drukowanie i kolportaż wydawnictw niezależnych. Współtworzył najważniejsze pismo toruńskiej podziemnej „Solidarności” – „Toruński Informator Solidarności”.

W maju 1982 roku po kolejnej fali aresztowań ważniejszych działaczy opozycji z Torunia, stanął na czele grupy kierującej podziemnymi działaniami Regionu, a w latach 1983-1984 pełnił funkcję Przewodniczącego Regionalnego Komitetu Wykonawczego „Solidarności”. W tym samym czasie był organizatorem jednej z najbardziej spektakularnych form działalności toruńskiej „Solidarności” – tzw. emisji balonowych, czyli audycji „Radia Solidarność”, które były emitowane za pomocą nadajnika podczepionego do balonów swobodnie unoszących się nad miastem. Rozpoczął również prace na rzecz nawiązania przez podziemną „Solidarność” kontaktów z zagranicznymi ośrodkami opozycyjnymi m.in. w Paryżu i Brukseli, dzięki którym do Torunia zaczęły napływać paczki żywnościowe, przesyłki zawierające egzemplarze „Kultury”, „Krytyki” czy „Aneksu”, a także części wykorzystywane w podziemnej poligrafii.

Prof. Jan Hanasz (zdjęcie archiwalne, Encyklopedia Solidarności)

W dniach 14 i 26 września 1985 roku wraz z najbliższymi współpracownikami dokonał jednej z najśłynniejszych akcji toruńskiego podziemia polegającej na wyświetleniu w czasie trwania programu telewizyjnego na wizji programu I TVP hasła opozycyjnych wzywających do bojkotu wyborów parlamentarnych zaplanowanych na 13 października 1985 r. Zatrzymany postanowieniem Prokuratury Rejonowej w Toruniu z dnia 28 września 1985 r., tymczasowo aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym w Bydgoszczy i Toruniu. Wyrokiem z dnia 22 stycznia 1986 r. Sąd Rejonowy w Toruniu skazany na karę 1 roku i 6 mies. pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem kary na okres 3 lat. Tego samego dnia opuścił areszt, a w dniu 30 października 1986 r. Sąd Wojewódzki w Toruniu umorzył postępowanie w przedmiotowej sprawie.

Po wyjściu na wolność nie zaniechał działalności opozycyjnej. Nawiązał ścisłe kontakty z opozycjonistami z Wybrzeża w celu uruchomienia seryjnej produkcji sprzętu do nadawania hasła na wizji TVP. Operacja została jednak rozbita przez Służbę Bezpieczeństwa. W latach 1986-1989 współpracownik Diecezjalnego Ośrodka Charytatywno-Społecznego przy Kościele NMP w Toruniu.

W 2017 roku w Bydgoszczy, z rąk prezesa IPN dr Jarosława Szarka, prof. Jan Hanasz otrzymał Krzyż Wolności i Solidarności.